(10 %). Правда, сравнение ответов респондентов разных возрастов показало, что эта крайняя нетерпимость с возрастом снижается.

В заключение следует сказать, что наши данные — это результат опроса только учащейся молодёжи, и их нельзя распространять на все её категории.

ПАЛІТЫЧНЫЯ І НАЦЫЯНАЛЬНА-КУЛЬТУРНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ У СВЯДОМАСЦІ МОЛАДЗІ (НА МАТЭРЫЯЛАХ САЦЫЯЛАГІЧНЫХ АПЫТАННЯЎ У ЗАХОДНІМ РЭГІЕНЕ БЕЛАРУСІ)

Грыбау Г.М.

Брэсцкі політэхнічны інстытут

У апошні час у нашай краіне шмат гаварылася аб неабходнасці выпрацоўкі нацыянальнай ідэі. Якія базісныя каштоўнасці могуць скласці яе ядро? Перш-на-перш, на наш погляд, у яе змест павінны уваходзіць вартасці палітычнага кшталту. Беларускія землі, знаходзячыся паміж Захадам і Усходам, адчувалі на сабе уздзеянне то заходнееўрапейскай, то рускай культуры. Наш народ – еўрапейская нацыя, і для яго не з`уяўляюцца непрыймальнымі ідэалы заходнееўрапейскага тыпу. Пагэтаму у палітычнай сферы арыенцірам для нас павінен быць не аўтарытарны варыянт дзяржаўнага уладкавання, а правераны на вопыце многіх краін дэмакратычны тып грамадства. Гэта бясспрэчна, нягледзячы на выказванні, што мы не дараслі да свабоды, што палітычная культура народа нізкая, і ён справядліва абазваў гэту форму кіравання “дерьмократией”, якая у нашых умовах неэфектыўна.

Як жа ставіцца да дэмакратычных ідэалаў і каштоўнасцей наша моладзь? На працягу шэрагу гадоў мы праводзілі перыядычныя сацыялагічныя апытанні маладых людзей Брэсцкай вобласці, вынікі якіх дазваляюць зрабіць наступныя вывады.

1. Найвышэйшы статус у свядомасці моладзі маюць звычайныя будзённыя жыццёвыя вартасці: здароўе, сям`я, дружба, каханне. Што датычыцца такіх фактараў, як “суверэнітэт маёй дзяржавы”, ”дэмакратыя у дзяржаве”, то яны, як правіла, заўсёды займаюць значна ніжэйшае становішча адносна вышэй названых і многіх магчымых каштоўнасцей. Калі разгледзіць іх абсалютную вагу, якая звычайна вымяраецца колькасным паказчыкам, то роля палітычных каштоўнасцей зусім нязначнай быць прызнана не можа .

У апытанні 1997 года, калі было праведзена анкетаванне 941 маладых людзей Брэста і вобласці (навучэнцы школ, ПТВ, тэхнікумаў, студэнты ВНУ), было прадугледжана пытанне: “Ці існуе такі чалавек, на якога Вы бы хацелі быць падобным?” Сярод пералічаных куміраў палітычныя дзеячы склалі малаколькасную групу з 11 чалавек, 2 з якіх – прадстаўнікі Беларусі. Гэты канкрэтны факт яшчэ раз пацвярджае, што палітыка і усё, што з ёй звязана, большасць нашых маладых людзей не вельмі цікавіць.

2. Такія фактары, як “законнасць і парадак у дзяржаве”, “гарантыі правоў чалавека” , прызнаюцца нашымі маладымі людзьмі больш важнымі, чым вышэй акрэсленыя дэмакратычныя вартасці. Праўда, калі мы спрабавалі

даведацца, у якой ступені маладыя людзі валодаюць веданнем законау, прававых нормау, зместам Дэкларацыі правоу чалавека, то высветл
ілася, што веды гэтыя амаль сімвалічныя.

3. Не трэба даказваць, якую ролю ў фарміраванні асобы, яе годнасці і гонару, мае нацыянальная культура. Нажаль, гістарычныя абставіны прывялі да таго, што большасць беларусаў у сваім будзённым жыцці не вельмі высока ставіцца да беларускай мовы, культуры і гісторыі, праяўляе нацыянальны нігілізм. Вынікі нашых даследаванняў сведчаць аб тым, што такая каштоўнасць, як "нацыянальная культура майго народа", традыцыйна займае адзін з апошніх радкоў рэйтынгавай табліцы, невялікая вага гэтага фактара і у абсалютным паказчыку. Аналіз адказаў на пытанне наконт "куміраў", аб якім было сказана вышэй, сведчыць наступнае. Найбольш значная група асоб, на якіх хочуць быць падобнымі нашы юнакі і дзяўчаты, гэта дзеячы культуры, акцёры, музыканты, спартсмены, героі літаратуры і кіно. З 56 асоб 12 — прадстаўнікі Расіі, астатнія прыйшлі з замежжа, галоўным чынам з заходніх краін. У гэтым пераліку няма ніводнай персоны, прадстаўляючай Беларусь. Гэта акалічнасць яшчэ раз напамінае аб сумных выніках складанага гістарычнага шляху беларускага народа.

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ БЕЛАРУСИ С 1919-1997 Г.

Данилюк Н.В.

Брестский политехнический институт

Экономика промышленности Западной Беларуси имела черты, характерные для отсталых, полуколониальных стран. В этот период Западная Беларусь была сырьевым придатком Польши. Удельный вес промышленности Западной Беларуси во всей промышленности Польши составил 3%. Количество занятых - 4,9%. Наблюдались высокие темпы инфляции, отсутствие тяжелой промышленности. Вывоз сырья с западно-белорусских земель приобрел большие масштабы. Например, в период 1919 г. по 1939 г. в Западной Беларуси было вырублено 589,2 тыс. га лесных массивов, а натуральный прирост составил 41,8 тыс. га.

Экономическое развитие Беларуси в довоенный период в составе СССР имело иной характер. Проводимая в то время НЭП не получила большой поддержки. Стала наблюдаться монопольная государственная власть на средства производства и результаты труда, директивное планирование, централизованное планирование, применение различных форм принуждения, преобладал экстенсивный тип экономического развития. В распределении доходов доминировала уравнительная тенденция. В отличие от Западной Беларуси экономика восточных областей имела промышленный характер.

Сегодня Беларусь часто сравнивают с фабричным цехом, полагая, что такой "компактной " экономикой управлять легче.